

کتابخانه جامع مفسرین قرآن و حدیث

آیات ۴۱ تا ۶۱ ویژه جوانان و نوجوانان
گروه قرآن پژوهی کوثر ۲

وَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى
وَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى
وَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى
وَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى

✓ مقدمه :

دانشمندان و علمای یهود پیشگامان کفر نباشید تا به پیروی از شما، سایر یهود از اسلام آوردن سرباز زبند و آیات الهی قرآن را به بهای ناچیز ریاست دنیا، نفروشید و از خدا بترسید و حق را باطل نپوشانید و حقیقت را با اینکه می دانید کتمان نکنید و نماز را به یه پا دارید و زکات را بپردازید و همراه با رکوع کنندگان، رکوع نمایید، آیا مردم را به نیکی دعوت کرده و خودتان را فراموش می نمایند؟»

«آیا کتاب آسمانی (قرآن) را می خوانید و در آیات آن فکر و تدبیر نمی کنید؟ بر شما باد که از صبر و نماز یاری جوید و البته این کار جز برای بندگان خاشع، گران و سنگین است (خاشعان کسانی هستند که به قیامت و حساب و کتاب و ملاقات با پروردگارشان و بازگشت به سوی او ایمان و اعتقاد دارند).»

«ای بنی اسرائیل : نعمت ها و موهبت هایی را که به شما ارزانی داشتم بیاد آورید. شما را بر امت های زمان خود برتری بخشیدم، شما را

آشنایان با کلام الهی و مشتاقان انوار ملکوتی قرآن، تاکنون از ترجمه و مفاهیم چهل آیه اول سوره بقره مطلع و آگاه شده اید. در این شماره با بیست آیه دیگر از سوره بقره آشنا خواهید شد. در آغاز چشمان خود را بر آیات ۴۱ تا ۶۱ (۱) سوره بقره تبرک داده و آیات را با هم مرور می کنیم. آنگاه با ترجمه آسان و روان آیات آشنا خواهید شد، سپس به بررسی اهم کلمات و اصطلاحات و واژه های کلیدی این آیات خواهیم پرداخت و در پایان پاسخگوی پرسش ها و سئوالات قرآنی شما عزیزان خواهیم بود. پیشنهاد ما به شما همراهان قرآنی این است که برای فصل بعد آیات ۶۲ تا ۸۰ سوره بقره را مطالعه و سئوالات خود را با گروه قرآن پژوهی کوثر ۲ در میان گذارید. با ما همراه باشید.

✓ تطبیق ترجمه با آیات :

«و به آنچه از قرآن نازل کردیم، ایمان بیاورید که تصدیق می کند بشاراتی را که در تورات شماست و شما

نعمت‌های فراوان برخوردار نمودم تا با گوارایی بخورید و سجده‌کنان و خاشعانه بر بیت‌المقدس وارد شوید و از ما طلب غفران و بخشش خطاهای خود بنمائید. اما شما در سخن خدا تحریف کردید و آن را به مسخره گرفتید. و طوائف دوازده‌گانه شما را با اعجاز پیامبر خود موسی به دوازده چشمه‌ی آب که از دل سنگ‌ها جوشید سیراب کردم و آن را آب‌شخور شما قرار دادیم تا از روزی الهی بخورید و بیاشامید و در زمین تبه‌کارانه فساد نکنید و آنگاه که به شما طعام آسمانی دادیم از ما طلب سبزی و خیار و سیر و عدس و پیاز نمودید و موسی گفت: آیا غذای پست را به جای نعمت بهتر می‌خواهید اکنون که چنین است از این بیابان خارج شوید! پس مهر نذلت و درماندگی بر آنها زده شد و شما پیامبران الهی را به ناحق می‌کشیدید و این به سبب آن بود که گنه‌کار و سرکش و متجاوز بودید. پس ما بر ستمکاران به سزای گناهی که مرتکب می‌شدند عذاب‌ی از آسمان فرو فرستادیم. (۲)»

«و بترسید از روزی که هیچ کس چیزی از عذاب خدا را از کسی دفع نمی‌کند و هیچ شفاعتی از کسی پذیرفته نمی‌شود و از کسی غرامت و

از چنگال فرعونیان رهایی بخشیدم همانهایی که همواره شما را به بدترین وجهی آزار می‌دادند و پسران شما را سر می‌پریدند و زنان شما را زنده نگه می‌داشتند. دریا را برای شما شکافتم و شما را از دل دریا نجات دادم و فرعونیان را در حالی که شما تماشا می‌کردید، غرق کردم و هنگامی که موسی چهل شب به میقات آمد شما منحرف ستمکار شدید و ما از انحراف شما درگذشتیم و شما را عفو نمودیم و به موسی کتاب تورات را که مایه‌ی افتراق و روشن‌سازی حق از باطل و بساعت‌هدایت شما می‌باشید نازل کردیم. و آنگاه که شرک و گوساله‌پرستی و انحراف پیشه کردید، زمینه توبه را برایتان فراهم و توبه‌ی شما را پذیرفتم و آنگاه که ایمان خود را مشروط به دیدار خدا با چشم نمودید و صاعقه، جان شما را گرفت، پس از مرگ حیاتی دوباره بخشیدم و شما را برانگیختم شاید شکر به جا آورید و ابر را بر شما سایبان ساختم و [عسل و گوشت] بر شما نازل کردم و گفتم از نعمت‌های پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ام بخورید، ولی شما بهانه‌جویی نموده کفران نعمت کرده و به خودتان ستم نمودید و آنگاه که شما را وارد بیت‌المقدس نمودم و از

- ۴- اقامه‌ی نیکی‌ها و گسترش آن در جامعه
- ۵- کمک گرفتن از صبر و نماز
- ۶- شکرگذاری نعمت‌ها
- ۷- زنده نگاه داشتن یاد قیامت و معاد
- ۸- بهره‌گیری از عفو و غفران الهی (۵)
- موضوع سوم: خطرها و تهدیدهای علما و امت‌ها:**
- ۱- دل‌بستگی به دنیا و منافع مادی
- ۲- حق‌پوشی و کتمان حقایق
- ۳- خودفراموشی
- ۴- شرک و بت‌پرستی
- ۵- باج‌خواهی و بهانه‌گیری
- ۶- کفران نعمت‌ها
- ۷- تحریف در دین
- ۸- دوری از عبادت و بندگی خدا
- ۹- ذلت و درماندگی
- ۱۰- عذاب دردناک الهی (۶)
- اهم کلمات و اصطلاحات:**
- برای درک و فهم راحت و آسان آیات و تسلط بر معانی و مفاهیم کلیدی و ترجمه‌ی روان بیست‌آیه مذکور، اهم کلمات و اصطلاحات مهم مطرح در آیات را مورد مطالعه و بررسی و آنگاه به توضیح مختصر هر کدام می‌پردازیم.
- رسالت علما؛ گوهر شناخت؛ مهندسی عبادت؛ خود فراموشی؛ کمک گرفتن از صبر و نماز؛ خشوع در عبادت؛
- بدلی گرفته نشود و یاری نخواهند شد. (۳)»
- موضوع‌های ارائه شده در آیات ۴۱ تا ۶۱ سوره بقره:**
- مشتاقان درک و فهم آیات و حیانی قرآن با تلاوت دقیق و تفکر لازم در خواهند یافت که خداوند تبارک و تعالی در قالب این بیست‌آیه، بیست و چهار درس مهم را برای ما مشخص فرموده که با دقت در متن آیات و ترجمه آنها و توجه به مفاهیم و اصطلاحات ارائه شده و قرار گرفتن در فضای معنوی و تطبیق نیازهای فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی و عبادی با آیات می‌توانیم از آنها درس زندگی قرآنی بیاموزیم.
- موضوع‌های ارائه شده آیات را به سه موضوع کلی تقسیم می‌کنیم:
- موضوع اول، رسالت و وظیفه علما:**
- ۱- پیشگامی و سبقت در ایمان به خدا
- ۲- تصدیق آیات الهی
- ۳- تصحیح اعتقادات مردم
- ۴- نشان دادن حق و مقابله با باطل
- ۵- عمل به علم و هدایت‌گری مردم
- ۶- دعوت به نیکی‌ها و گسترش قرآن در جامعه
- موضوع دوم، رسالت و وظیفه امتها:**
- ۱- اقامه و به پا داشتن نماز
- ۲- اقامه و به پا داشتن زکات
- ۳- اقامه‌ی امر به معروف و نهی از منکر

نعمت نجات از سـلطه‌ی طاغوت؛ شفاعت ممنوعه؛ موهبت‌ها و معجزات الهی؛ نقش رهبر؛ نقش کتاب؛ بهانه‌های نفسانی؛ آداب دعا؛ تحریف قوانین؛ چشمه‌های حیات؛ عوامل ذلت و واماندگی افراد و امت‌ها.

✓ رسالت علما:

علما و دانشمندان، رسالت و تعهد ویژه‌ای را بر عهده دارند: پیشگامی در ایمان به خدا، تصدیق آیات الهی قرآن، تصحیح اعتقادات مردم، نشان دادن حق و مقابله با باطل.

انحراف علما سبب انحراف مردم می‌شود سکوت و کتمان‌های نابجای دانشمندان موجب از بین رفتن حق و قوت گرفتن باطل می‌شود و اعتقادات صحیح مردم از بین می‌رود. و قدرت شناخت حق از باطل در مردم ضعیف می‌شود.

یکی از مهمترین عوامل انحراف علما و دانشمندان در طول تاریخ دنیاگرایی و دل‌بستگی به منافع و مسئولیت و ریاست مادی و دنیایی بوده است و همین عامل موجب سقوط بسیاری از عالمان و تسلط شیطان و هوادارانش بر آنها شده است.

✓ گوهر شناخت:

امتیاز انسان به شناخت اوست و کسانی که با ایجاد شک و وسوسه و

شیطنت، حق را از مردم می‌پوشانند و شناخت صحیح را از مردم می‌گیرند، در حقیقت یگانه امتیاز انسان بودن را گرفته‌اند و این بزرگترین ظلم است. قرآن به ما هشدار می‌دهد که حق را با باطل مخلوط نکنیم و آن را تغییر ندهیم و باطل را در لباس حق مطرح نکنیم. حضرت علی علیه السلام فرموده‌اند: اگر باطل خالصانه مطرح شود، نگرانی نیست (چون مردم آگاه می‌شوند و آن را ترک می‌کنند) و اگر حق نیز خالصانه مطرح شود، زبان مخالف بسته می‌شود، لکن خطر آن جاست که حق و باطل، به هم آمیخته شده و از هر کدام بخشی چنان جلوه داده می‌شود که زمینه‌ی تسلط شیطان را فراهم آورد. (۷)

✓ مهندسی عبادت:

هندسسه رفتار عبادی انسان با اقامه‌ی نماز و ارتباط با خداوند تبارک و تعالی شروع و با اقامه‌ی زکات و کمک به خلق خدا و اقامه‌ی امر به معروف و نهی از منکر و دعوت به نیکی‌ها و حضور آگاهانه در اجتماع توسعه و تکمیل می‌یابد حفاظت از این هندسه نیازمند کمک‌گیری جدی از صبر و نماز می‌باشد.

✓ خود فراموشی:

«آیا در دعوت به نیکی‌ها و خیرات خودتان را فراموش می‌کنید؟» (۸)

الصَّلَاةُ) (۱۲)

نماز با توجّه، انسان را به یاد قدرت بی‌نهایت خدا می‌اندازد و غیر او را هر چه باشد کوچک جلوه می‌دهد. مهر او را در دل زیاد می‌کند، روحیه‌ی توکل را تقویت می‌کند و انسان را از وابستگی‌های مادی می‌رهاند، همه‌ی این آثار، انسان را در برابر مشکلات مقاوم می‌سازد.

صبر و مقاومت، کلید تمام عبادات است. فرشتگان به اهل بهشت سلام می‌کنند، اما نه به خاطر نماز و حج و زکات، بلکه به خاطر مقاومت و پایداری آنها (سلام علیکم بما صبرتم) (۱۳) چون اگر مقاومت نباشد، نماز و جهاد و حج و زکات نیز وجود نخواهد داشت. حتی شرط رسیدن به مقام هدایت و رهبری الهی صبر و مقاومت است.

قرآن کریم با این پرسش ما را به فکر می‌برد که مبادا ما به چنین بیماری خطرناکی گرفتار شده باشیم خودفراموشی، نشانه‌ی بی‌خردی و انحراف است، دعوت‌کنندگان به ایمان و نماز و زکات و امر به معروف و نهی از منکر و جمیع نیکی‌ها و خیرات، خود باید عامل آگاه و با بصیرت این امور باشند حضرت علی علیه السلام فرموده‌اند: «سوگند که من شما را به کاری دعوت نمی‌کنم. مگر آنکه خودم پیشگام باشم و از کاری نهی نمی‌کنم مگر آنکه خودم قبل از شما آن را ترک کرده باشم» (۹)

امام صادق علیه السلام فرموده‌اند: «کونوا دعاء النَّاسِ بِأَعْمَالِكُمْ وَ لَا تَكُونُوا دَعَاءَ بِالسَّنَتِكُمْ» یا اعمال خودتان مردم را دعوت کنید! نه تنها با گفتار. (۱۰) در روایات آمده است «دانشمندی که دیگران را به بهشت دعوت کند، ولی خودش اهل جهنم باشد، بزرگترین و سخت‌ترین حسرت‌ها را خواهد داشت» (۱۱)

کمک‌گیری از صبر و نماز:

صبر و نماز، دو اهرم نیرومند در برابر مشکلات است. هر چه انسان در آستان خدا اظهار عجز و بسندگی بیشتر کند، امدادهای او را بیشتر دریافت کرده و بر مشکلات پیروز خواهد شد. (استعینوا بالصَّبر و

✓ خشوع در عبادت :

خشوع در عبادت حالت عرفانی است که نمازگزار احساس ملاقات با خداوند را دارد. خاشعان کسانی هستند که به قیامت و ملاقات با حساب پروردگارشان و بازگشت به او ایمان دارند، شاید مراد از ملاقات پروردگار، همان حالت عرفانی باشد که خاشعان در نماز پیدا می‌کنند، زیرا نماز حضور در برابر خداست. خاشعان با شوق و تشنگی به سمت عبادت خدا می‌روند اما عبادت برای غیر آنها سنگین و طاقت‌فرسا می‌باشد.

✓ نعمت نجات از سلطه‌ی طاغوت:

آزادی از سلطه‌ی طاغوت‌ها، از بزرگترین نعمت‌هاست، چنانکه خداوند از میان همه نعمت‌ها، نام آن را برده است.

طاغوت‌ها برای ماندن و تسلط داشتن خود به عذاب و شکنجه‌ی پی‌درپی مردم پرداخته و نیروهای جوان و دفاعی امت‌ها را از بین برده و به توسعه‌ی نیروهای رفاهی و تفریحی پرداخته تا مردم را از رشد و پیشرفت فکری و عقلانی باز دارند.

باتوجه به آیه [وَإِنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ] (۱۴) خداوند برتری بنی اسرائیل را نسبت به مردم زمان خودشان، نجات‌یابی از سلطه‌ی

طاغوت (فرعون) می‌داند و آنها را به یادآوری این نعمت و موهبت بزرگ توصیه می‌کند.

✓ شفاعت ممنوعه :

شفاعت از کلمه‌ی (شفیع) به معنای جفت است، یعنی افرادی که مایه‌ای از ایمان و تقوی و عمل صالح داشته و در آن روز کمبودی دارند، لطفی به آن مایه‌ها اضافه می‌شود و در اثر جفت و همراه شدن با لطف اولیای الهی، از قهر خداوند نجات می‌یابند بنابراین شفاعت تنها شامل کسانی می‌شود که تلاشگرند، ولی در راه مانده‌اند و نیاز به قدرتی دارند که در کنار آنان باشد.

شفاعت بی‌قید و شرط نیست و شفاعت به اجازه و اذن خداست و شفاعت شونده، باید واجد شرایطی باشد و اگر کسی شرایط شفاعت را دارا نباشد، هرچند همسر پیامبر خدا باشد، مورد شفاعت قرار نمی‌گیرد، چنانکه همسر نوح و لوط با علتهای فسق، مشمول شفاعت نشدند. بنابراین شفاعتی سازنده است که انسان را با اولیای خدا پیوند دهد و مانع یأس او شود، ولی اگر ایمان به شفاعت سبب جرأت بر گناه شود چنین شفاعتی پذیرفته نمی‌شود و از کسی غرامتی و بدلی گرفته نشود و یاری نخواهد شد.

دعوت مردم به توحید و یگانه پرستی از جمله نقش‌های مؤثر رهبران آسمانی بوده است حضور و نقش رهبران الهی آنقدر مهم است که کناره‌گیری آنها از جامعه حتی برای مدتی محدود جامعه را در معرض انحراف، آسیب و سقوط قرار می‌دهد و دست منحرفین زیرک را در سرقت دین و ایمان و اعتقادات مردم باز می‌گذارد. ﴿۱۵۱﴾

۷ نقش کتاب:

خداوند می‌فرماید: به آنچه از [قرآن] نازل کردیم ایمان بیاورید و در آنچه از آیات الهی تلاوت می‌کنید تعقل و تفکر کنید و این نعمت هدایت آفرین را یادآوری کنید.

کتاب آسمانی، بیانگر حق و مایه‌ی افتراق آن از باطل هستند (الکتاب و الفرقان) هدف از نزول کتاب آسمانی، هدایت مردم است (الکتاب ... لعلکم تهتدون).

۷ بهانه‌های نفسانی:

گروهی از مردم در هر زمانه با بهانه‌های واهی و نفسانی زیر بار حرف دین که حرف منطق و استدلال و موعظه بوده نرفته و با لجاجت، جسارت، بی‌ادبی و توقعات ناپجا و قهر در برابر دین و ارزش‌های دینی به مقابله با آن پرداخته‌اند و به جای

۷ موهبت‌ها و معجزات الهی:

خداوند تبارک و تعالی از آیه ۴۷ تا ۶۱ موهبت‌ها و معجزات خود را که به دست پیامبرش حضرت موسی برای امت بنی اسرائیل فرستاده است، برمی‌شمرد تا شاید آنها قدردان این نعمت‌ها و موهبت‌ها شده و شکرگذاری نمایند و دست از انحراف و گناه بردارند. از جمله نعمت‌ها و معجزات که در آیات ذکر شده است عبارتند از: نجات از سلطه‌ی طاغوت و کسب آزادی؛ شکافتن دریای نیل؛ نجات بنی اسرائیل از دل دریای نیل؛ غرق نمودن فرعونیان در دل دریای نیل؛ ارائه کتاب الهی؛ ارائه عفو و گذشت؛ ارائه حیات و زندگی مجدد؛ ارائه خوراک‌ها و میوه‌های پاکیزه؛ ارائه چشمه‌های پاکیزه و آب گوارا؛ وارد نمودن به سرزمین امن و مقدس. لکن بنی اسرائیل با تخلف از فرامین الهی، بر خویشتن ظلم کردند و دچار هبوط و سقوط شدند. ﴿۱۵۲﴾

۷ نقش رهبر:

حضور رهبر و نقش رهبر در جامعه حضور و نقشی مهم و حساس است. وجود انبیاء به عنوان رهبر الهی و معصوم برای هدایت و جهت دهی و سامان بخشی به امور اجتماع از الطاف الهی و نعمات خدادادی است. دریافت وحی و الهامات روحانی و

✓ تحریف قوانین :

تخلف از فرامین الهی و تحریف قوانین الهی، ظلم بر خویشان است. تا وقتی که روش و شیوه کاری بیان نشده، انسان آزاد است تا با نظر خود عمل کند، ولی بعد از بیان روش‌ها، عذری در تغییر آن نیست عمل به دستورات خداوند، زمینه‌ی رشد و آموزش ماست و جزای تحریف گران قوانین الهی، قهر و عذاب است.

✓ چشمه‌های حیات :

جاری شدن آب، با زدن عصا به سنگ، یک معجزه است و پیدایش دوازده چشمه برای دوازده قبیله، معجزه‌ای دیگر. منتها در عدد دوازده، رمزی نهفته است، عدد ماهها، عدد نقبای بنی اسرائیل، عدد حواریون حضرت عیسی علیه السلام و عدد ائمه‌ی معصومین علیهم السلام دوازده است که موجب رحمت و حیات برای همه انسان‌ها هستند و آنها، هم آب زلال و پاکیزه برای رفع عطش جسم و هم افکار حیات بخش برای رشد روح و روان به ما ارائه می‌دهند و ما آنها را چشمه‌های حیات می‌نامیم. بقره ۱۳۶

✓ عوامل ذلت و واماندگی افراد و

امت‌ها :

در آیات مذکور دسته‌ای از عوامل ذلت و واماندگی افراد و امت‌ها ذکر شده است، که توجه به آنها و شناخت

شکرگزاری نعمت‌ها و موهبت‌های الهی با بهانه جویی‌های خود کفران نعمت نموده و به مسخره کردن سخنان الهی و ارشادهای انبیاء اقدام و به تبهکاری و فساد روی آورده و به آیات الهی کفر ورزیده و پیامبران را به ناحق کشته و به سرکشی و تجاوز پرداخته‌اند.

جزای این تحریف گران قوانین الهی و بهانه جویان نفسانی، قهر و عذاب الهی و ذلت و درماندگی ابدی است.

✓ آداب دعا :

قرار گرفتن در فضای دعا و نزدیک ساختن آن به مرز اجابت و قبولی، نیازمند مقدمات و شرایطی است که بخشی از آن در آیات ۵۸ سوره بقره به بعد ذکر شده است. طلب عفو و اظهار توبه و جلب آمرزش برای ریزش گناهان و داخل شدن به مسجد و مکان‌های مقدس با ذکر و سجده‌ی شکر، از جمله آداب دعا و دعاخوانی است.

آنها به عنوان خطرات و تهدیدها، امری لازم است.

شرک و بت پرستی، دوری از عبادت و بندگی خدا، تحریف در دین و قوانین الهی، قتل انسان‌های پاک و معصوم، حق پوشی و کتمان حقایق، باج خواهی و بهانه‌گیری، کفران نعمت‌ها، خود فراموشی و دل بستگی به دنیا و منافع مادی، شکم پرستی، رفاه طلبی، تنوع طلبی و افزون خواهی، از جمله عوامل ذلت و واماندگی افراد و امت‌ها می‌باشند. همانطور که قوم بنی اسرائیل به واسطه ارتکاب همین امور به ذلت دنیا و آخرت و عذاب الهی گرفتار شدند.

۷ پرسش‌ها و پاسخ‌های قرآنی:

سؤال اول: با توجه به دعوت قرآن، مبنی بر کمک‌گیری از (صبر و نماز) زمینه‌ها و آثار این کمک‌گیری را بیان کنید؟
جواب: در روایتی از پیامبر اسلام ﷺ نقل شده که صبر بر سه نوع است:
۱- صبر در برابر مصیبت ۲- صبر در برابر معصیت ۳- صبر در برابر عبادت. (۱۶) نماز اگر چه یک رابطه مستمر و دائمی و سازنده بین انسان و خداست منتها آثار و برکات ویژه‌ای در هنگامه مصیبت و نجات از معصیت و ارزش دهی به سایر عبادت‌ها دارد. که در آیات و روایات متعدد به آثار و برکات آن، اشاره

رفته است.

سؤال دوم: منظور از لقاء الله و ملاقات با خدا چیست؟
جواب: لقاء به معنی دیدن نیست، بلکه به معنی حضور است. چنانکه اگر شخصی نابینا به حضور کسی برود، می‌گوید با او ملاقات کردم، اگرچه او را ندیده است. صاحب مجمع البیان نیز می‌گوید: «مراد از لقای پروردگار، ملاقات با پاداش و موهبت‌ها یا کیفر و عذاب الهی است. منظور از ملاقات پروردگار، همان حالت و احساس عرفانی است که انسان‌های خاشع در نماز پیدا می‌کنند».

سؤال سوم: آیا شفاعت، اراده خدا را تغییر می‌دهد؟

اراده‌ی خداوند در شرایط مختلف یک نوع نیست. اراده خدا بر کیفر گناهکار است، ولی اگر او توبه کند، خدا عذاب را برمی‌دارد. زیرا شرایط انسان گنهکار با انسان توبه‌کار فرق دارد. کسی را که خدا اراده عذاب کرده، پیامبر یا امام با شفاعت خود جلوی آن اراده را نمی‌گیرد، بلکه کیفر بدکاران و هم اجازه شفاعت توبه‌کنندگان به اولیا، طبق اراده و خواست الهی است که خداوند با رحم و لطف خود، اجازه‌ی شفاعت می‌دهد. انسانی به خاطر محبت و ارادت به اولیای خدا در دنیا، مشمول شفاعت

کننده و تولید شبهه و شایعه به صورت فراوان.

۵- ضعف دینی و عدم آگاهی و بصیرت مردم.

۶- تنوع طلبی، افزون خواهی و شکم پرستی مردم.

سؤال ششم: علت یادآوری نعمت‌ها و موهبت‌ها و تأکید قرآن بر این یادآوری‌ها چیست؟

جواب: قرآن کریم علت یادآوری نعمت‌ها و تأکید بر این یادآوری را اینگونه ذکر می‌کند:

۱- افزایش معرفت بیشتر به خداوند تبارک و تعالی.

۲- زنده شدن روح شکرگزاری و افزایش این روحیه در جامعه.

۳- دلگرم شدن مردم به نعمت‌های الهی.

۴- مشخص شدن محبت الهی و افزایش لذت روحی مؤمنین.

۵- آمادگی روحی و روانی مردم برای پذیرش حدود و احکام الهی.

۶- بهره‌گیری مطلوب‌تر از نعمت‌ها و موهبت الهی. به عنوان نمونه قرآن

کریم نعمت‌های ارائه شده به قوم بنی اسرائیل را اینگونه ذکر می‌کند:

۷ ارائه رهبری آگاه و دلسوز همچون موسی علیه السلام.

۷ نجات از سلطه‌ی طاغوت و کسب

نعمت آزادی و استقلال.

آنان می‌شود و این شفاعت منطبق با اراده خداست و نه تغییر دهنده آن.

سؤال چهارم: اسباب بخشش گناهان در دنیا و آخرت را ذکر نمایید؟

راه‌های بخشش گناهان در دنیا سه چیز است:

۱- توبه إلا الذین تابوا واصلحوا ویتوبوا... (۱۷۹) {۱۷۹}

۲- ترک گناهان کبیره (ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه... (۱۸۰) {۱۸۰}

۳- انجام حسنات و کارهای نیک (ان الحسنات یذهبن السیئات) (۱۹۰) {۱۹۰}

سؤال پنجم: عوامل موثر در انحراف و سقوط یک جامعه را از منظر قرآن

بیان کنید؟

قرآن در آیات خود عوامل انحراف و سقوط جوامع قبلی را برای

عبرت‌گیری و درس‌آموزی ملل و جوامع بعدی ذکر فرموده، از جمله در

انحراف و سقوط و گرفتاری جامعه‌ی بنی اسرائیل به عذاب، عواملی را ذکر

می‌کند که به آن اشاره می‌کنیم:

۱- حضور نداشتن رهبری در متن مردم و جامعه.

۲- حضور علما و هنرمندان منحرف و دنیا‌گرا.

۳- دل بستگی‌های مادی و تجملاتی مردم، به ویژه به طلا و جواهرات.

۴- وجود تبلیغات منفی و مایوس

✓ نجات از دریای طوفنده نیل، با
 اعجاز شکافتن دریا. ﴿۲﴾
 ✓ غرق کردن فرعونیان در دل
 دریای طوفنده نیل. ﴿۳﴾
 ✓ ارائه کتاب هدایت آفرین (تورات). ﴿۴﴾
 ✓ ارائه توفیق توبه و ارائه عفو و
 گذشت و رحمت الهی به مردم
 خطاکار. ﴿۵﴾
 ✓ ارائه نعمت‌های معنوی و مادی
 (رزق الهی - ورود به بیت المقدس -
 چشمه‌های دوازده‌گانه). ﴿۶﴾

پی‌نوشت‌ها :

- ۱- این آیات در صفحات ۷ تا ۹ قرآن کریم به خط عثمان طه می‌باشد. ﴿۱﴾
- ۲- تفسیر سوره نور از صفحه ۱۰۱ تا ۱۲۵
- ۳- ترجمه آیات تا حدودی به صورت آزاد و روان صورت گرفته تا فهم آیات ساده‌تر شود و در عین حال از تطبیق کلی با آیات برخوردار باشد و تنها ترجمه آیه ۴۸ به جهت تکمیل معنایی به آخر ترجمه آیات منتقل شده است.
- ۴- این موضوعات در آیات ۴۱ تا ۴۴ ذکر شده است.
- ۵- این موضوعات در آیات ۴۳ تا ۴۹ ذکر شده است.
- ۶- این موضوعات در آیات ۵۰ تا ۶۱ ذکر شده است.
- ۷- نهج البلاغه - کلام ۴۹
- ۸- آیه ۴۴ سوره بقره
- ۹- نهج البلاغه. خطبه ۱۷۵
- ۱۰- نورالثقلین، ج ۱ ص ۵۷
- ۱۱- بحار الانوار ج ۲ ص ۳۷
- ۱۲- آیه ۴۵ سوره بقره
- ۱۳- آیه ۲۴ سوره رعد ۱۴- آیه ۴۷ سوره بقره
- ۱۵- آیه ۵۳ سوره بقره
- ۱۶- بحار الانوار ج ۷۱ ص ۷۷
- ۱۷- آیه ۱۶۰ سوره بقره
- ۱۸- آیه ۳۱ سوره نساء
- ۱۹- آیه ۱۱۴ سوره هود ﴿۱﴾

